

Tomas Çerme: SÜRYANİLEŞTİRİLEN ANA- DOLU ERMENİLERİ

Posted on 18/03/2018

Yıl
201
4
Ma
rt
ayı,
her
yıl
gibi
Pas
kal
ya
Yor
tus
u
Büy
ük
Oru
cun
tam
yarı
sın
da,
firs
atın
ı
bul
up
Ana

dol

u inanç turuna katıldım.

Kayseri, Hatay, Gaziantep'den Adıyaman'a kadar gezdik. Adıyaman'da gizli veya aleni pek çok Ermeni'nin yaşadığını biliyordum. Doğrusu yerel Ermeni'lere rastlayabilmek için epey bir dolandım. Sonunda bizi bir Kiliseye getirdiler. Kilise binası, tarzı ve mimarisi ile tipik bir Ermeni kilisesiydi. Ancak Süryani kilisesi diye tanıttılar. Bina eski ve tarihi olmasına rağmen, tabelalar Arapça yazılmış ve asılmış yeni tabelalardı. Süryani papazı bizi karşıladı, hemen bölük pörçük bir anlatımla, çok eski bir Süryani kilisesi olduğunu kanıtlamak için çabaladı. Şüphelenmişim, kilisenin üst katına taş merdivenlerle çıktım. Şüphelerimde haklıydım, oda boş ama duvara Ermeni motifli bir "Haç-kar" konmuştu.

Aşağı inerken, sunağın yan tarafına şöyle bir göz attım, Ermeni kilisesinin sunağı üç kemerli taş yapı olur, burada da öyleydi. Ancak Süryani kiliselerinde sunak ahşap, renkli ve boyalı olduğu için, Ermeni sunağını tahta perde gibi kapatarak, arkasına tahta destekle ahşap bir sunak konulmuştu. Benim için şüphelerimi doğrulayacak bu iki kanıt yeterli idi.

Bir süre sonra, Adıyaman'dan Kahta ilçesine geçtik. Bir restoranda yemek yemek üzere otobüslerden indik. Yemek yediğimiz restoran Ermeni asıllı iki kardeşe aitti. Yine burada dikkatimi çeken, bu kişilerin bileklerinde "Barzımbar" denilen yedi renkli iplik bükümü ile, sadece büyük oruçta takılan bilezikler vardı. Onlara sordum, "bunlar nedir?" diye, onlar da "Süryani kilisesi bize verdi, adettenmiş taktık" diye cevap verdiler.

"Barzımbar" güneşe tapan Arevortik Ermeniler ve Ezidiler tarafından kullanılan, güneşi temsil eden yedi renkli bir bileziktir.

Tarihte güneşe tapan Ermenilerin Süryani kilisesine sığınmaları sonucu, bu gelenek de Süryani kilisesine taşınmıştı. Bu gelenek, İstanbul'da da kullanılır, ancak bileziğin anlamı deşifre olunca, bilezik yedi renk yerine, bayrak rengi kırmızı ve beyaz renklerde

kullanılmaya başlandı. Çünkü Süryanilere göre bu adet kendilerinin olup, Ermeni kelimesi ile yan yana gelemezdi.

Gelelim kilisenin faaliyetlerine, burada amaç, hizmet vermenin ötesinde, bir cemaat oluşturmaktır.... Eh! Ortam müsait.

Pek çok şehirde, gizli veya aleni pek çok Ermeni yaşıyor olmasına rağmen, İstanbul Ermeni patrikhanesi hiç bir hizmet götüremediği için, fırsatlar değerlendirilir. Ermeni evleri gezilerek, maddi manevi sözler verilerek Süryani papazlar, bir taşla iki-üç kuş vurmaya başlarlar.

Önce hizmet götürmek amaçlı köy köy, ev ve işyeri ziyaretleri ve çok parlak vaatlerden sonra Süryani propagandasına başlarlar, bu da yetmez dini açıklıklarını fırsat bilip akıllarını çelmeye başlarlar. Çünkü onlar milli konularda fark gözetmez, Ermeni-Süryani diye ayırt etmezler.

Bu kez sıra gelir vaftizli veya vaftizsiz olmalarına rağmen onları Süryani kilisesinde Süryani yağıyla vaftiz etmek için kolları sıvarlar. Bu vaftiz olan Ermeniler bir Ermeni ile evlenmek istediklerinde Süryani din adamları Ermeni aldıkları için vaftiz kağıtlarını vermek istemezler.

Buraya kadar herşey benim için çok olağandır. Çünkü birşeylerin alışkanlık haline getirilmesi daha sonra da bu kötü alışkanlıklarınızı devam ettirmeyeceksiniz anlamına gelmez.

Bu tür faaliyetler hep de fırsatların doğduğu dönemlerde ortaya çıkmıştır.

Tüm kaotik durumlarda aynı faaliyetler Doğu ve Güneydoğu bölgeleri şehirlerinde daha büyük çapta gerçekleşmiştir.

Yerel yönetim ve çetelerle bölgede Süryaniler işbirliği yaparak felaketi desteklerler. Talan ve yalanın kol gezdiği bu dönemde Süryaniler işbirlikçileri ve yerel yönetim tarafından ödüllendirirler.

Süryaniler için yoksulluğu silkelemenin tam zamanıdır.

Ermenilerden boşalan malikanelere yerleşir, tüm mal ve mülkün sahibi olurlar. Bu da yetmez Ermeni yetim kabilelerinden erkek çocukları alıp, vaftizli olmalarına rağmen yeniden vaftiz eder, Süryani kilisesine Süryani olarak kayıt ederler.

Bu çocukların Ermeni dilleri ve adları yasaklanarak, büyüyünce de kendi kızları ile evlendirilip Ermeni izleri tamamen silinir. Öldükleri zaman da Ermeni asıllı olduklarından bahsedilmez. Burada da amaç şu anda Adıyaman'da olduğu gibi bir Süryani cemaati oluşturmaktır. Tüm Doğu illerinde yıkıcı faaliyetlerine devam etmektedirler.

İstanbul'a ilk göç ettikleri yıllarda Süryaniler, yerli Ermeniler tarafından tanınmadıkları için kendilerine "Süryani Ermenisi" adı altında, onların milli duygularına dokunarak, ev ve iş yeri gibi ne kadar yararlanabileceklerinin hesaplarını yaparlar. Hatta Doğuda yapılan Ermeni-Süryani karışık evlilikleri de konuya ivme kazandırır. Bu arada Süryani din adamları da rahat durmaz, o bölgeden yeni gelen Ermenilerin tek tek evlerini gezerek cemaate yeni üyeler kazandırmak amaçlı "siz Süryanisiniz bizim kilisemize gelin" propagandasını devam ettirirler. Bu çabaları Adıyaman ve Mardin Ermenileri üzerinde oldukça başarılı olur.

Ermeni patrikhanesinin bu konulardan haberlerinin olmaması mümkün değildir. Çünkü evlerinde oturan bizler her gün yeni bir olayla karşılaşyoruz. Ermeni kiliselerinin kapılarında oturup, kiliseye girmekte olan Ermenileri ikna etmek çabasında oldukları gibi, çok ağır eleştirip, kızlarını Ermeniyle evlendirmekten de çekinmezler.

Çünkü karısı Süryani olan her erkek, doğan çocukları ile birlikte Süryanileştirilir. Aldıkları

kocanın ismi değiştirilir, doğan çocuklar babasının milliyetine bakılmadan kilise kayıtlarına Süryani olarak kaydedilir ve Süryani kızıyla evlendirilir.

Doğuda hala bu faaliyetler devam etmektedir ve “dur” diyen de bu güne kadar çıkmadı. Her türlü kaotik ortamı kendi lehlerine çevirmeyi bilen Süryaniler devşirdikleri Ermenilerden cemaat oluşturmaya kalkarlar.

Süryani basın-yayını, Ermenilerin gölgesinde kalmanın rahatsızlığı ile sürekli olarak tarihi acıları da yarıştırmaktan geri kalmazlar. Ermenilerin acıları ile aynı tarihi ve aynı sayıda insanın maduriyetinden bahsederlerken, unuttukları bazı şeyler de var tabii.

Süryani nüfusu ile Ermeni nüfusu karşılaştırılmaz. Hele de ülkenin tüm illerinde yaşayan Ermenilerle, Doğu’da birkaç şehirde yaşayan Yakubi Süryaniler nasıl aynı kefedede tartılabilir.

Tabii bu konularda pek çok soru da aklıma gelmiyor değil. Eğer iddialarınız gibi başınıza bu olaylar geldi ise hala Anadolu’da kilise ve manastırlarınız nasıl açık kalabilmiştir. Neden demografik yapınızda abartı içine düşersiniz. Hala Anadolu’da Ermeni insanı ve mal varlığını kapmanın faaliyetinde iken, neden Ermenilerle suni bir acı paylaşmanın hevesindedesiniz. O zaman gelin birşeyleri itiraf edelim;

Öncelikle hiçbir zaman bu topraklarda iddia ettiğiniz nüfusa sahip olmadınız, dahası Ermeni varlığı o kadar ihtişamlıydı ki, onların asıl sahiplerini arama zahmetinde bile bulunmadınız.

Böyle bir ihtimali de düşünerek, İstanbul’a gelirken sizin olmayan malları satarak maddi bir gelir de elde ettiniz.

İhtişamlı bu malikanelerin sahiplerinden arta kalanlar evlerine dönemediler. Ermeni Katolik kilisesine ait derme çatma odalara yerleştiler. Oysa kendilerine ait malikanelere uzaktan da olsa bakmak onlara ne kadar acı vermekteydi.

Bugün ise, mal mülk bize ait, babam yaptırdı, dedem yaptırdı diye yalanlara sığınılmaktadır. İşte bu bölgedeki yalan ve talan kelimeleri birbirine hiç bu kadar yakışmamıştır.

Elazığ ve Adıyaman'da son dönemlerde açılan kiliseler ise, öncelikle Ermeni kiliseleri olup mimari stilleri de bu gerçeği belgelemektedir.

Her kilise için bir çivi çakmak bile İstanbul'da imkansız iken, bu şehirlerde kurulan dini merkezlerin hangi amaçla ve nasıl yasakları deldikleri de oldukça manidardır.

Pek çok patriklik ve metropolitlik kürsüleri, ülkeden ayrılmak zorunda kalırken, İstanbul'da metropolitlik düzeyinde Süryani Kadim ruhani merkezi kurulur. Bunların cevaplarını ararken, daha pek çok soru ile karşılaşıyorum.

Süryaniler için kurulan bu merkezler tümüyle Ermeniler aleyhine çalışmaktadır. Tüm amaç olmayan tarih, dil ve kültür için zemin oluşturmaktır.

Bu yalanların tümünü sıralarken hangisi öncelikli diye ben de şaşırırmaya başladım....

Urfa kralı Apkar'dan tutun da ilk Hristiyan biziz yalanına kadar olan hayali ürünler. O da yetmiyor Ermeni alfabesini Süryaniler icat etmiş. Peki demezler mi? Bu kadar zeki iseniz kendinize niye bir alfabe yapıp, dört başı mamur yazılı dil bilgisi ve yazılı edebiyatınız yok.

Bu gün dünyada yaşayan en ilkel kabilelerin bile eğitim kurumları varken, sizde henüz organize bir kurum göremiyoruz.

Ben bunların da ötesinde, bir sanat kolu olan ve Süryanilere maledilen bir konudan daha behsedeceğim.

“Telkari”

Ermenice, dikiş ipliği anlamındadır.

1895,1909,1915 sonrası göçe zorlanan Van yöresi Ermenileri Midyat'a yerleşir. Önce bu telkari sanatı öğrenen Yakubi Süryaniler, Van Ermenilerinin Süryanileşmesine sebep olurlar.

Osmanlı döneminde Süryani damgalı bir tek telkari esere rastlanmazken, Ermeni damgalı eserler mevcuttur.

NOT:

Adıyaman Gerger'e bağlı Vank (Yeşilyurt) köyü Ermenileri Eroğlu, Erdem Kürt ağalar sakladıkları Ermenileri devlet korkusuyla Süryani oldukları için sakladıkları iddiasıyla yargılanmaktan kurtulurlar.

Süryani kilisesine giden Ermeni aileler; Hacı Bakırcı Gerger, Zeki Bakırcı Gerger, Güvenler, İlhanlar, Dokumacı, Budak, Demirci, Bayyığıt, Köşker aileleri.

Papaz Abdullahat Özkaya

Diakos (Sargavak) Kaya Özkaya